

DEKAMERON

I.

Svoje poglavitno delo Dekameron, zbirko stotih novel, knjigo, ki je skozi nekaj stoletij vplivala na vso italijansko, pa tudi evropsko pripovedno književnost, je Boccaccio, tako menijo, začel pisati po strašni kugi, ki je leta 1348 prizadela Firence in Italijo, pa tudi druge evropske dežele, kugi, ki se z njenim opisom delo začne, končal pa okoli leta 1353 ali najkasneje do leta 1354.

II.

Delo je zbirka sto novel. Po dolžini in obliki so različne: preproste anekdote, novele v pravem smislu, pa tudi nekoliko daljše povesti. Snov jim je največkrat erotična, ljubezen je včasih viteško plemenita in poduhovljena, večidel pa drzno čutna in ljudska. Ideje so tipično renesančne. S pretežno drzno erotičnostjo svojih novel je Boccaccio predvsem predstavnik renesančnega individualizma.

Snovi za novele je črpal iz različnih izvorov: iz orientalskih zgodb, Ovida, Apuleja, kronik, srednjeveških zbirk, eksempljev, fabliaujev, ustnega izročila in sodobnih dogodkov. S snovmi še bolj pa z obdelavo, kompozicijo in slogom je vplival na poznejši razvoj renesančne novelistike.

III.

Vsi pripovedovalci lahko neovirano izbirajo snov svoje pripovedi, a novele enega dne se morajo vključiti v okvir enega samega splošnega motiva. tako npr. drugi dan razpravljajo o ljudeh, kateri so po nešteti križih in težavah končno le prišli do sreče, ki so jo iskali. Četrty dan razpravljajo o ljubeznih, ki so se tragično končale; tu se bero najganljivejše zgodbe. Šesti dan je namenjen duhovitim in odrezavim odgovorom, sedmi pretkanosti žena. Šele deseti dan se ton pripovedi nekolikanj dvigne: govora je o vzvišenih ljubeznih in slavnih dejanjih.

Peti dan

Kraljica petega dne je bila Fiammetta. Pod njenim vodstvom si je družba mladenk in mladeničev pripovedovala novele z ljubezensko vsebino, o zaljubljenih, ki so se po raznih zapetljajih zopet našli.

Druga novela - čustvenost Emilije - pustolovsko ljubezenska novela

Pripovedovala jo je Emilija. Napovedala je, da bo povedala novelo oz. zgodbo, v kateri dva zaljubljenca veže močno čustvo. Tako da se kljub številnim nevščječnostim ponovno snideta in srečno zaživita. Hkrati pa je Emilija poudarjala, da ji motiv oz. snov novel petega dne bolj ugaja kot prejšnji dan.

V bližini Sicilije leži mali otoček, Liparski otok. Tu sta živela prelepa deklica Konstanca in mladenič Martuccio. Med njima se je vnela ljubezen. Ko je Martuccio poprosil Kostancinega očeta za roko hčere, ga je ta zavrnil, češ, da je prereven. Zaljubljeni snubec je bil zelo užaljen,

sklenil je, da odpotuje z Liparskega otoka in se ne vrne prej, dokler ne obogati. Postal je morski pirat in kmalu zelo obogatel. Toda njega in njegove tovariše so zajeli Saraceni. Tovariše so pobili, njega pa odgnali v suženjstvo. Ta novica je prispela tudi do Koustance, ki je mislila, da je njen ljubljeni mrtev. Zato je ponoči naskrivaj odrinila z barko na morje z namenom, da najde prostovoljno smrt. Toda usoda je hotela drugače. Njeno barko je našla uboga ženica Lahinja, ki je tu služila nekim krščanskim ribičem. Ženica je razumela njeno stisko in ji preskrbela delo v hiši Saracenske.

V tem času je Tunisu grozila vojna nevarnost. To novico je slišal tudi Martuccio, ki je bil v zaporu. Preko služabnikov je sporočil kralju, da ve kako naj se obrani sovražnika. Tuniški kralj je upošteval Martucciev nasvet in premagal sovražnika. Martuccia je osvobodil in bogato nagradil. Ta novica se je razširila po vsej deželi. Zanja je zvedela tudi Kostanca. Hrepenela je po svojem ljubljencu. Zato ji je Saracenska omogočila pot v Tunis. Tu sta se našla zaljubljenca. Srečno sta se skupaj vrnila na Liparski otok z bogatimi darili kralja.

Peta novela

Ljubezensko zgodbo je pripovedovala Neifili:

V Fanu sta živela dva prijatelja Lombardijca, Guidotto iz Cremona in Giacomina iz Pavie. Guidotto iz Cremona je hudo zbolel. Poleg hude bolezni ga je mučila tudi misel, komu prepustiti svojo desetletno ljubljenko. Sklenil je, da bo to zaupal svojemu prijatelju. Kmalu po Guidottovi smrti se je Giacomina z družino preselil v Fanuzo. Deklica je odraščala, postajala vse lepša in lepša in privabljala mnoge mladeniče, med drugim tudi Giannole Severino in Minghino Mingde, ki sta si bila ljubezenska tekmeča. Da bi lahko obiskala svojo lepotico, sta oba podkupila služabnike. Nekega dne je Giacomina odšel z doma. To sta izrabila mladeniča in s pomočjo služabnikov prišla do Giacominine varovanke. Tu sta se sprla in stepla. Ravno ob pravem času se je vrnil Giacomina, zaprl oba pretepača in njene pomagače.

O tem dogodku je obvestil tudi njene starše in jim naključno omenil, kako mu je prijatelj na smrtni postelji dal v oskrbo deklico, ki jo je našel zapuščeno v neki bogati hiši v Faenzi, v času, ko je cesar Friderik ropal po tem mestu. Guidotto se je je usmilil, jo vzel s seboj in zanjo skrbel vse do svoje smrti. S temi besedami je razkril tudi Agnezino poreklo. Giannole Severino je bil zelo vesel, da je našel svojo sestro, Minghino Mingde pa svojo ženo.

Novela o sokolu - tipična renesančna novela - viteška ljubezen do dame

Federio mlad in lep ter nesrečno zaljubljen v gospo Giovanno. Da bi si pridobil njeno naklonjenost prireja pojedine in vabi gospe. S tem pa hlapi njegovo bogastvo. Slednjič obuboža ter se preseli v Campo, kjer ima borno posestvo ter se preživlja z lovom. Pri tem mu mnogo pomaga njegov, za lov izurjen, sokol.

Mož gospe Giovanne umre, premoženje zapusti sinu. Gospa namerava prebiti poletje na deželi, zato se s sinom odpravita na svoje posestvo. Sin gospo Giovanne se kmalu spozna s Federigom in postaneta prijatelja. Posebno mu je všeč Federigov izurjeni sokol. Sin zboli, njegovo zdravstveno stanje slabi, zaželi si utehe Federigovega sokola ker meni, da bi lahko ozdravel le takrat, če bi ga imel pri sebi.

Gospa se z neko žensko napoti k Federigu. Ob snidenju mu pove, da hoče popraviti škodo, ki jo je utrpel zaradi nje. Odškodnina naj bi bila ta, da bo pri njem obedovala. Federigo je v skrbeh. Nima s čim postreči. Ubije sokola, speče in postreže. Po kosilu mu gospa razloži namen njenega obiska, rada bi imela sokola za svojega sina. Federigo ji ga žal ne more dati, ker je bil sokol sočna pečenka, ki jo je slastno použila. Gospa se vrne k sinu. Sin kmalu umre.

Dedinja postane gospa Giovanna. Bratje jo nagovarjajo naj se poroči. Odloči se za vrlega Federiga. Bratje ji nasprotujejo, vendar jih zavrne z besedami, da hoče moža, ki potrebuje bogastvo, kakor bogastvo potrebuje moža. Federigo in gospa se srečno poročita.

Šesti dan

Kraljica šestega dne je bila Elisa. Pod njenim vodstvom je družba poslušala novele, v katerih se je povzdigoval zdrav razum, bistrost ter iznajdljivost.

Četrta novela:

To novelo je pripovedovala Neifili. V zgodbi je kuhar Chichibio razpet med strahom pred gospodarjem in ljubeznijo do Brunette, svoje zaročenke. Prav to ga vzpodbudi, da se iz stiske reši z bistrim odgovorom.

Konrad je bil vesel meščan mesta Florence. Zelo rad se je ukvarjal z lovom. Nekega dne je nedaleč od Florence, v Peretali ubil rejenega žerjava. Poslal ga je slovitemu beneškemu kuharju Chichibio z naročilom, naj mu ga pripravi za večerjo. Ta mu je resnično lepo spekel žerjava. Prijeten vonj se je razširil iz kuhinje in privabil tudi Brunetto, kraljevo zaročenko. Ta ga je prosila, naj ji da stegno žerjava, a kuhar ji je odvrnil, da je to nemogoče. Sporekla sta se. Končno ji je Chichibio le podaril žerjavovo stegno, kot simbol globoke ljubezni, ki jo goji do nje. Takega žerjava je postavil pred Konrada in njegove goste. Konrad se je močno čudil temu, zato je dal poklicati kuharja. To je Konrada močno ujezilo in je ukazal kuharju, da naslednje jutro odrineta k reki in doženeta resnico. Ob reki sta našla speče žerjave na eni nogi. Na Konradov vzklik so stopili na obe nogi. Kuhar je pridal: "Če bi že včeraj zaklicali, bi stegnil še drugo nogo". Ob tem odgovoru se je Konrad nasmehnil in ni kaznoval kuharja. Tako se je Chichibio rešil konradove jeze.

IV.

Ideje so tipično renesančne. Lepota zdravega, naravnega življenja, vrednost čutnih užitkov, nenaravnost askeze in menišтва, nadmočnost naravne zvitosti in razuma, pa tudi zglednost zveste, požrtvovalne ljubezni.

V.

Dekameron je knjiga družbe, v kateri so se sesuli vsi stari ideali. Z mojstrsko roko naslikana freska plehkega sveta in družbe, ki ji je edina in najvišja boginja le še njeno materialno izobilje. Podoba sveta čutnosti, goljufije in nevednosti na eni strani, pa izomikanega, duhovitega, udvorljivega, zraven pa skeptičnega, burkastega sveta na drugi.